

Un tip de riure

El Diccionari Fabra defineix amb uns termes idèntics els substantius *rialla*, que és un substantiu pròpiament dit —si es vol, una forma ja originàriament substantiva—, i *riure*, que és un infinitiu substantivat: «acció de riure». I fins i tot indica un exemple comú de l'ús d'aquests dos mots: *No poder-se aguantar la rialla* i *No poder-se aguantar el riure*. Tanmateix, és fàcil d'adonar-se que encara que hom atribueixi a *rialla* i a *riure* el mateix significat, aquests dos noms no són pas intercanviables en tots els casos —tal com sembla que ho són, en canvi, *somris* i *somriure*—, cosa que ha d'induir a examinar o comparar la fraseologia originada per l'un i per l'altre. Un simple examen dels exemples amb què el Diccionari Fabra il·lustra l'ús de *rialla* i de *riure* ens mostra ja que en tres d'ells *rialla* revesteix la forma del plural mentre que els exemples de *riure* són tots ells amb el mot en singular. Efectivament, al costat de frases tan usuals com *Se sentien les seves rialles*, *Ara tot són rialles* o *De les rialles vénen les ploralles*, l'ús de *riure* en plural és, si no impossible, escàs o difícil, tal com s'esdevé amb molts infinitius substantivats dels quals es podria dir que llur procés de substantivació no és encara perfet. Anàlogament, no sembla gaire viable d'usar *riure* —precedit d'un article o demostratiu— com a complement del verb *fer*, i és en canvi també molt usual una frase com *Ferima rialla*. I és així com diríem que s'estableix una lleu diferència entre el significat de *rialla* i el de *riure*, que ens duria fins i tot a definir el primer amb els termes «acte de riure».

Per tot plegat, doncs, la tria entre *rialla* i *riure* s'ha de fer, en cada cas, considerant detingudament la idea que convé expressar o el pensament que ens cal comunicar, i tenint alhora molt en compte que és segur que en molts casos la solució adequada ha d'ésser una frase verbal, amb el verb *riure*, el qual ha originat certament una fraseologia abundant: *posar-se a riure*, *partir-se de riure*, *trencar-se de riure*, *fer-se un tip de riure*, *morir-se o fer morir de riure*, *senir com riuen*, *fer riure*, etc.

Albert Jané